

REMISSVAR

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Vårt datum: 2023-12-08

Vårt diarienummer: ADM/2023:587

Ert datum: 2023-09-13

Er beteckning: S2023/01906

Kopia till Utbildningsdepartementet

Ett modernare socialförsäkringskydd för gravida (SOU 2023:23)

1.4.2 Förslag till förordning om ändring i studiestödsförordningen (2000:655)

CSN anser att det är olyckligt att förslaget till 2 kap. 21 § första stycket 4 och ny 3 kap. 32 j § första stycket har formulerats olika eftersom det kan ge upphov till frågor om olika innebörd har varit avsedd.

CSN föreslår därför att 2 kap. 21 § första stycket formuleras om enligt förslaget till ny 3 kap. 32 j §:

[...] 4. vid graviditet, under den tid då den studerande helt eller delvis avstår från studier på grund av att hennes studiemiljö inte har kunnat anpassas eller omplacering inte har kunnat ordnas från en studiemiljö som innehåller risk för skadlig inverkan på hennes hälsa, graviditeten eller fostret (ledighet på grund av risker i studiemiljön för gravida).

I andra stycket förslaget till ny 32 k § föreslås regleras att en kalendervecka motsvarar sju dagar vid beräkning av ledighetsperiodens längd. CSN ställer sig frågande till behovet och den faktiska innebörden av den föreslagna regleringen. Om syftet är att bestämmelsen ska anknyta till andra stycket förslaget till ny 3 kap. 32 j §, för att reglera att ledighet om sju dagar ska medföra att en vecka inte ska räknas med vid beräkning av det antal för vilka studiemedel högst får lämnas,

- bör det andra stycket i förslaget till ny 32 j § och det andra stycket i förslaget till ny 32 k § brytas ut och föras in i en egen paragraf, och
- ”kalendervecka” bytas ut mot ”vecka”.

12.31 Studerande ska ges möjlighet att få ersättning när studier inte kan genomföras på grund av exponering för risker

Läroanstalterna ansvarar för att avgöra om det föreligger risker i studiemiljön för gravida studerande, om riskerna kan undanröjas och om den studerande kan omplaceras till en annan studiemiljö. Vid praktik är ansvaret delat mellan praktikplatsen och läroanstalten. Givet dessa förutsättningar kommer CSN:s beslut att lämna studiemedel, studiestartsstöd och omställningsstudiestöd vid ledighet på grund av risker i studiemiljön att behöva baseras på intyg från läroanstalten och, i förekommande fall, en praktikplats. För att förenkla hanteringen bedömer CSN att utrymme för sådant intygande kan lämnas i en ny och särskild blankett för den studerandes anmälan av ledigheten till CSN.

CSN anser dock att det finns vissa oklarheter vad gäller möjligheten till omplacering till en annan studiemiljö. CSN uppfattar att det som avses är möjligheten att låta den studerande genomgå det aktuella riskfyllda momentet på annat sätt, i en riskfri miljö. Det kan dock även övervägas om möjligheten att kunna behålla studiestöd vid ledighet bör bortfalla om läroanstalten, t.ex. genom att förlägga moment i en annan ordningsföljd, kan säkerställa att en gravid studerande kan fortsätta bedriva för sin examen relevanta studier.

Nuvarande systemstöd vid CSN är enbart konstruerat för att kunna hantera hel frånvaro från studier. Att möjligheten att behålla studiestöd vid ledighet på deltid inte ska vara begränsad till några fasta intervall komplicerar därför administrationen vid CSN. Givet att antalet ärenden uppskattas bli begränsat, bör förslaget dock ändå vara hanterbart för myndigheten. CSN vill i sammanhanget förtydliga att avskrivning av studielån som har lämnats efter en karenstid om 30 dagar i praktiken avser 30 dagar med hel frånvaro. En studerande som får helt studiestöd kan t.ex. få lånen avskrivna först efter 60 dagar med 50 procents frånvaro vid risker i studiemiljön.

13.2.7 Ändringar avseende gravida studenter med risker i studiemiljön

Utredningen föreslår att förslagen om rätt att behålla studiestöd vid ledighet på grund av risker i studiemiljön för gravida ska träda i kraft den 1 juli 2025.

CSN utvecklar fram till 2027 ett systemstöd för handläggning av omställningsstudiestöd enligt lagen ([2022:856](#)) om omställningsstudiestöd. Utveckling av lösningar för att hantera ett förbättrat försäkringsskydd för gravida studerande skulle fordra att resurser hos CSN flyttas från utveckling av ett systemstöd för handläggning av omställningsstudiestödet. Utvecklingen av detta systemstöd skulle därmed försenas med uppskattningsvis tre månader,

REMISSVAR

med följderna av perioden med större inslag av manuell handläggning av ärenden om omställningsstudiestöd hos CSN förlängs. Det skulle medföra ökade administrativa kostnader för handläggande personal hos CSN.¹ Vidare kommer förbättrade handläggningstider inom omställningsstudiestödet till följd av ett förbättrat systemstöd då att kunna realiseras först tre månader senare än beräknat. CSN anser därför att de föreslagna ändringarna i studiestödslagen (1999:1395), studiestödsförordningen (2000:655), lagen (2017:527) om studiestartsstöd, förordningen (2017:532) om studiestartsstöd, lagen om omställningsstudiestöd och förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd bör träda ikraft först den 1 juli 2027.

14.1.7 Andra berörda myndigheter

CSN beräknar kostnaderna för att utveckla systemlösningar för att kunna lämna studiestöd när studier inte kan genomföras på grund av exponering av risker och för att hantera ett utökat informationsutbyte med Försäkringskassan gällande studerande som får icke-behovsprövad graviditetsersättning² till 4 752 000 kronor. Av denna summa lånefinansieras 3 365 000 kronor och lånet skrivs av under tio år. Utvecklingen medför därför även räntekostnader under avskrivningsperioden och ett behov av en utökning av CSN:s låneram. Därutöver tillkommer kostnader för årlig administration om 1 500 000 kronor räknat i 2023 års penningvärde.

CSN äskar förvaltningsanslag för att täcka tillkommande avskrivningskostnader och It administration samt utökad låneram enligt nedanstående tabell (miljoner kronor).

Kostnad/Anslagsbelastning	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037 årligen
Kostnad för IT-system												
- Förstudiekostnad	0,000	0,177	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
- Avskrivningskostnad	0,000	0,168	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,168
- Ökad It-administration under projektiden	0,000	1,210	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kostnad för ökad administration												
- Ökad It-administration	0,000	0,389	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778
- Ökad handläggningskostnad UT (reformen)	0,000	0,327	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653
- Ökad handläggningskostnad UT (OSS försening)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
- Ökad ränta för Lån i Riksgälden	0,000	0,037	0,070	0,062	0,054	0,046	0,039	0,031	0,023	0,015	0,008	0,002
SUMMA Kostnad/Anslagsbelastning	0,000	2,807	1,837	1,830	1,822	1,814	1,806	1,799	1,791	1,783	1,775	1,601
Påverkan CSN Lån i Riksgälden												
IB	0,000	0,000	3,197	2,860	2,524	2,187	1,851	1,514	1,178	0,841	0,505	0,168
Uppläning	0,000	3,365	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Amortering	0,000	-0,168	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,168
UB	0,000	3,197	2,860	2,524	2,187	1,851	1,514	1,178	0,841	0,505	0,168	0,000

Vid ett ikraftträdande före den 1 juli 2027 tillkommer ökade kostnader för administration (manuell handläggning) av ärenden om omställningsstudiestöd motsvarande 12,4 miljoner kronor.³ Vid ett ikraftträdande den 1 juli 2025 äskar CSN därför extra förvaltningsanslag enligt följande:

¹ Se vidare avsnitt 14.1.7.

² Avsnitt 12.20 betänkandet.

³ Se ovan avsnitt 13.2.7.

REMISSVAR

Kostnad/Anslagsbelastning	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Årligen därefter
Kostnad för IT-system														
- Förstudiekostnad	0,177	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
- Avskrivningskostnad	0,000	0,168	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,337	0,168	0,000
- Ökad IT-administration under projektiden	0,359	0,850	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kostnad för ökad administration														
- Ökad IT-administration	0,000	0,389	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778	0,778
- Ökad handläggningskostnad UT (reformen)	0,000	0,327	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653	0,653
- Ökad handläggningskostnad UT (OSS försening)	0,000	12,369	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
- Ökad ränta för Lån i Riksgälden	0,019	0,061	0,070	0,062	0,054	0,046	0,039	0,031	0,023	0,015	0,008	0,002	0,000	0,000
SUMMA Kostnad/Anslagsbelastning	0,555	14,164	1,837	1,830	1,822	1,814	1,806	1,799	1,791	1,783	1,775	1,601	1,431	1,431
Påverkan CSN Lån i Riksgälden														
IB	0,000	1,000	3,197	2,860	2,524	2,187	1,851	1,514	1,178	0,841	0,505	0,168	0,000	0,000
Upplåning	1,000	2,365	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Amortering	0,000	-0,168	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,337	-0,168	0,000
UB	1,000	3,197	2,860	2,524	2,187	1,851	1,514	1,178	0,841	0,505	0,168	0,000	0,000	0,000

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åsa Lindahl efter föredragning av utredarna Viktoria Sarwien och Joacim Strömblad. I arbetet med remissvaret har även verksamhetasutvecklarna Anna Kammerstad och Sara Söderstedt samt kontrollern Anna-Karin Sundin deltagit.

Åsa Lindahl

Viktoria Sarwien
Joacim Strömblad